

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри міжнародної торгівлі,
митної справи та фінансових технологій

Протокол № 3 від 20.09.2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з навчально-методичної роботи

Каріна ЦЕМАШКАЛО

АДМІНІСТРУВАННЯ МИТНИХ ТА ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ
робоча програма навчальної дисципліни (РПНД)

Галузь знань
Спеціальність
Освітній рівень
Освітня програма

07 "Управління і адміністрування"
072 "Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок"
другий (магістерський)
"Митний контроль"

Статус дисципліни

Мова викладання, навчання та оцінювання

обов'язкова
українська

Розробники:
к.е.н., доцент

к.е.н., доцент

Завідувач кафедри
міжнародної торгівлі, митної
справи та фінансових
технологій

Гарант програми

Олексій НАЙДЕНКО

Вікторія ОСТАПЕНКО

Вікторія ТИЩЕНКО

Вікторія ТИЩЕНКО

Харків
2024

ВСТУП

Робота митних та податкових органів в останні роки тісно пов'язана із процесами євроінтеграції та спрямована на виконання завдань Угоди про асоціацію з ЄС. Це в першу чергу стосується питань адміністрування митних та податкових платежів, про що свідчать регламентовані стратегічні цілі Національної стратегії доходів до 2030 року.

Адміністрування податків у сучасних умовах господарювання є одним із найважливіших елементів державної фінансової політики, оскільки податки становлять основне джерело формування бюджетних доходів і виконують роль регулятора ринкової економіки. Цей процес забезпечує взаємодію між органами державної влади та платниками податків, а ефективність та якість такої взаємодії безпосередньо впливають на рівень економічної безпеки країни, розвиток національної економіки та добробут громадян. Проблеми в сфері податкового адміністрування виникають через небажання платників податків своєчасно та в повному обсязі виконувати свої податкові зобов'язання, що призводить до накопичення заборгованості за податками та зборами до бюджетів різних рівнів.

Митні платежі становлять одне з основних джерел формування Державного бюджету України. Правильність нарахування, повнота та своєчасність сплати цих платежів платниками податків залежать від ефективності їх адміністрування митними органами. Проте в Митному кодексі України не міститься визначення терміна «адміністрування митних платежів». Тим не менш, ефективне адміністрування митних платежів є необхідною умовою для повного та своєчасного виконання державного бюджету в частині митних надходжень, а також гарантією виконання державою завдань, що фінансуються за рахунок цих коштів.

Необхідним елементом успішного засвоєння навчального матеріалу дисципліни є самостійна робота здобувачів вищої освіти з фаховою літературою, нормативними актами та статистичними довідниками.

Дисципліна «Адміністрування митних та податкових платежів» відноситься до обов'язкових освітніх компонент спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Мета навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти компетентностей щодо структури адміністрування митних та податкових платежів, застосування передбачених чинним законодавством процедур щодо декларування та погашення податкових зобов'язань платників податків.

Для досягнення мети поставлені такі завдання: дослідження системи фіскального адміністрування; узагальнення порядку обліку платників податку; вивчення особливостей контролю за податковими та митними деклараціями; дослідження адміністрування податкового боргу; узагальнення підходів до адміністрування митних платежів; вивчення процедури оскарження рішень контролюючих органів; окреслення видів відповідальності за порушення податкового та митного законодавства.

Об'єктом вивчення дисципліни є процес адміністрування митних та податкових платежів.

Предметом навчальної дисципліни є методи та способи адміністрування митних та податкових платежів.

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна визначено в табл. 1.

Таблиця 1

Результати навчання та компетентності, які формує навчальна дисципліна

Результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти
ПР03	СК2, СК11
ПР11	СК6
ПР15	ЗК4, СК11

Де ЗК4 – Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

СК2 – Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання;

СК6 – Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

СК11 – Здатність здійснювати адміністрування митних та податкових платежів з метою забезпечення комунікацій між контролюючими органами та платниками податків в процесі здійснення контрольно-перевірочних заходів;

ПР03 – Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності;

ПР11 – Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень;

ПР15 – Здійснювати адміністрування митних та податкових платежів з метою обліку платників податків та визначення сум митних та податкових платежів в процесі їх декларування.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Адміністрування податкових платежів

Тема 1. Система фіскального адміністрування в Україні

Поняття «митне адміністрування» та «адміністрування податків та зборів». Сутність та необхідність фіскального адміністрування в Україні. Основні принципи адміністрування. Нормативно-правове регулювання адміністрування податкових та митних платежів. Перелік контролюючих органів в Україні.

Тема 2. Порядок обліку платників в органах ДПСУ.

Порядок взяття на облік за основним місцем обліку платників податків. Документи, що подаються для взяття на облік платників податків. Порядок взяття на облік за неосновним місцем обліку платників податків. Переведення

платника податків на обслуговування з одного контролюючого органу до іншого (взяття на облік/зняття з обліку).

Тема 3. Приймання та обробка податкових декларацій в органах ДПСУ

Правові засади приймання податкової звітності в контролюючих органах. Порядок обробки та перенесення інформації з документів податкової звітності до електронних баз контролюючих органів. Порядок проведення перевірки податкових декларацій у контролюючих органах.

Тема 4. Податковий контроль

Поняття «податковий контроль». Способи здійснення податкового контролю. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності контролюючих органів. Податкові перевірки: порядок проведення та оформлення результатів. Заперечення до акту податкової перевірки.

Тема 5. Адміністрування податкового боргу

Випадки визначення податкових та грошових зобов'язань платника податків контролюючими органами. Джерелами самостійної сплати грошових зобов'язань. Розстрочення та відстрочення грошових зобов'язань або податкового боргу платника податків. Податковий борг та безнадійна заборгованість. Списання безнадійного податкового боргу. Строки давності та порядок їх застосування. Форми та порядок складання та надіслання платнику податку податкових повідомлень-рішень. Порядок складання та надіслання платникам податків податкових вимог. Відкликання податкового повідомлення-рішення і податкової вимоги. Право податкової застави. Особливості опису у податкову заставу майна платника податків при наданні розстрочення (відстрочення) грошового зобов'язання. Узгодження операцій із заставленим майном. Продаж майна, що перебуває у податковій заставі. Припинення податкової застави. Податковий керуючий. Адміністративний арешт майна, порядок його застосування та припинення.

Тема 6. Відповідальність за податкові правопорушення

Види відповідності за порушення податкового законодавства. Штрафні санкції. Порядок нарахування пені. Кримінальна відповідальність за ухилення від оподаткування.

Змістовий модуль 2. Адміністрування митних платежів

Тема 7. Адміністративні послуги ДМСУ

Поняття «Митна послуга». Види митних адміністративних послуг: митна брокерська діяльність; відкриття та експлуатація магазину безмитної торгівлі; відкриття та експлуатація митного складу; відкриття та експлуатація вільної митної зони комерційного або сервісного типу; відкриття та експлуатація складу тимчасового зберігання; відкриття та експлуатація вантажного митного комплексу; гарантування сплати митних платежів Гарантом; надання державних гарантій по товарам, які було імпортовано в Україну і прийнято під режим експортного контролю України.

Тема 8. Особливості адміністрування ПДВ

Порядок реєстрації платників ПДВ. Заява про реєстрацію платником ПДВ. Заява про анулювання реєстрації платника ПДВ. Податкова накладна. Методи обліку експортних та імпорتنних операцій. Ставки ПДВ щодо експортних та імпорتنних операцій. Пільги щодо експортних та імпорتنних операцій. Режим експортного забезпечення. Податкова декларація з ПДВ та порядок її складання. Бюджетне відшкодування ПДВ експортерам.

Тема 9. Особливості адміністрування акцизного податку.

Порядок реєстрації платників акцизного податку. Ліцензування платників акцизного податку. Акцизна накладна. Методи обліку експортних та імпорتنних операцій. Ставки акцизного податку. Пільги щодо експортних та імпорتنних операцій. Декларація про встановлення імпортером максимальних роздрібних цін на тютюнові вироби. Податкова декларація з акцизного податку та порядок її складання. Акцизні марки для імпорتنних підакцизних товарів.

Тема 10. Особливості адміністрування мита

Порядок обліку осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи. Взяття на облік резидентів та нерезидентів. Порядок формування облікового номера. Порядок зняття з обліку резидентів та нерезидентів. Ставки мита. Складання митної декларації за формою єдиного адміністративного документа.

Тема 11. Процедура оскарження рішень контролюючих органів

Поняття «оскарження рішень контролюючих органів». Право на оскарження. Порядок подання та розгляду скарг. Адміністративне оскарження. Судове оскарження. Відповідальність митних та податкових органів.

Перелік практичних (семінарських) занять / завдань за навчальною дисципліною наведено в табл. 2.

Таблиця 2

Перелік практичних (семінарських) та лабораторних занять / завдань

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1. Завдання 1	Обговорення теми "Контролюючі органи в Україні"
Тема 2. Завдання 2	Лабораторна робота за темою "Облік платників податку"
Тема 3. Завдання 3	Обговорення теми «Обов'язкові реквізити податкової декларації»
Тема 4. Завдання 4	Лабораторна робота за темою «Акт податкової перевірки»
Тема 5. Завдання 5	Розв'язання завдання за темою «Податковий борг»
Тема 6. Завдання 6	Розв'язання завдання за темою «Штрафні санкції та пеня в оподаткуванні»
Тема 7. Завдання 7	Обговорення теми «Адміністративні митні послуги»
Тема 8. Завдання 8	Лабораторна робота за темою «Адміністрування ПДВ»
Тема 9. Завдання 9	Лабораторна робота за темою «Адміністрування акцизного податку»
Тема 10. Завдання 10	Лабораторна робота за темою «Адміністрування мита»

Тема 11. Завдання 11	Обговорення теми «Алгоритм оскарження рішень контролюючих органів»
----------------------	--

Перелік самостійної роботи за навчальною дисципліною наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Перелік самостійної роботи

Назва теми та / або завдання	Зміст
Тема 1 – 11	Вивчення лекційного матеріалу, законодавчих та нормативно-правових актів
Тема 1, 3, 5 – 7, 11	Підготовка до практичних (семінарських) занять
Тема 2, 4, 8 – 10	Підготовка до лабораторних робіт
Тема 1	Написання есе
Тема 1 – 11	Підготовка презентації
Тема 1 – 11	Підготовка до контрольних робіт

Кількість годин лекційних, практичних (семінарських) занять та годин самостійної роботи наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання навчальної дисципліни для набуття визначених результатів навчання, активізації освітнього процесу передбачено застосування таких методів навчання, як:

Словесні: лекція (Тема 1 – 11), проблемна лекція (Тема 11).

Наочні (демонстрація (Тема 1-11)).

Практичні (практична робота (Тема 1 – 11), есе (тема 1), ділова гра (тема 1 – 11)).

ФОРМИ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Університет використовує 100 бальну накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль здійснюється під час проведення лекційних, лабораторних, практичних та семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача вищої освіти до виконання конкретної роботи і оцінюється сумою набраних балів:

– для дисциплін з формою семестрового контролю екзамен (іспит): максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє здобувачу вищої освіти скласти екзамен (іспит) – 35 балів.

Підсумковий контроль включає семестровий контроль та атестацію здобувача вищої освіти.

Семестровий контроль проводиться у формі семестрового екзамену

(іспиту). Складання семестрового екзамену (іспиту) здійснюється під час екзаменаційної сесії.

Максимальна сума балів, яку може отримати здобувач вищої освіти під час екзамену (іспиту) – 40 балів. Мінімальна сума, за якою екзамен (іспит) вважається складеним – 25 балів.

Підсумкова оцінка за навчальною дисципліною визначається сумуванням балів за поточний та підсумковий контроль.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються наступні контрольні заходи:

Поточний контроль: тестові опитування за темами лекцій (10 балів), компетентнісно-орієнтовані завдання (15 балів), письмова контрольна робота (20 балів), есе (5 бали), презентація (10 балів).

Семестровий контроль: екзамен.

Більш детальну інформацію щодо системи оцінювання наведено в робочому плані (технологічній карті) з навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета та критерії оцінювання для навчальної дисципліни.

Приклад екзаменаційного білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Спеціальність «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Освітньо-професійна програма «Митний контроль».

Семестр I

Навчальна дисципліна "Адміністрування митних та податкових платежів"

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1

Завдання 1 (стереотипне) – 20 балів.

Тести:

1. До контролюючих органів в Україні відносяться:

- а) органи пенсійного фонду;
- б) митні органи;
- в) податкові органи;
- г) варіанти а і б;
- д) варіанти б і в.

2. Працівники податкових органів мають право вилучати оригінали документів мають, якщо:

- а) сума бюджетного відшкодування ПДВ перевищила 100 000 грн;
- б) на платника податків заведено оперативно-розшукову справу;
- в) підприємство не подає своєчасно податкову звітність.

3. Направлення на податкову перевірку оформлюється:

- а) в одному примірнику;
- б) у двох примірниках;
- в) у трьох примірниках.

4. Який додатковий обов'язковий реквізит має відображатися в податковій декларації:

- а) найменування податкової інспекції, до якої подається звітність;
- б) номер паспорта платника податків;
- в) код виду економічної діяльності?

5. За яким податком декларація може бути складена в паперовому варіанті:

- а) податок на прибуток підприємств;
- б) акцизний податок;
- в) єдиний податок?

6. У якій з наведених декларацій відображено суму ПДВ, яку сплачує платник податку під час імпорту товарів:

- а) декларації з ПДВ;
- б) митній декларації;
- в) декларації про майновий стан та доходи?

7. Документом, що замінює податкову накладну, може бути:

- а) прибутковий касовий ордер;
- б) виписка банку;
- в) вантажна митна декларація.

8. Декларацію про встановлення максимальних роздрібних цін імпортер подає два рази на місяць, до:

- а) 1 та 15 числа місяця;
- б) 10 та 25 числа місяця;
- в) 5 та 20 числа місяця.

9. Акцизний податок за ставками в євро розраховують на:

- а) алкогольні напої;
- б) нафтопродукти;
- в) електроенергію.

10. Тривалість фактичної податкової перевірки складає:

- а) 10 діб;
- б) 5 діб;
- в) 15 діб.

11. Скаргу подають до контролюючого органу вищого рівня в письмовій формі протягом ... календарних днів, що настають за днем отримання платником податків податкового повідомлення-рішення:

- а) 10;
- б) 5;
- в) 15

12. Камеральна перевірка передбачає:

- а) перевірку наявності товарів;
- б) перевірку надходження грошових коштів;
- в) перевірку податкових декларацій.

13. Для постановлення на податковий облік юридичні особи подають до податкових органів заяву за формою:

- а) 1-ОПП;
- б) 5-ОПП;
- в) 8-ОПП.

14. Під час здійснення імпорتنих операцій датою виникнення податкових зобов'язань із ПДВ бути вважати:

- а) дату отримання грошових коштів;
- б) дату оприбуткування товарів;
- в) дату оформлення митної декларації.

15. Датою виникнення податкових зобов'язань з акцизного податку у разі ввезення товарів на митну територію України є дата:

- а) здійснення оплати за товар;
- б) відвантаження товарів;
- в) складання митної декларації.

16. Нараховані суми мита відображаються у:

- а) декларації з ПДВ;
- б) декларації з податку на прибуток;
- в) митній декларації;
- г) декларації з акцизного податку.

17. Який основний метод визначення митної вартості:

- а) за ціною договору щодо товарів, які імпортуються;
- б) за ціною договору щодо ідентичних товарів;
- в) за ціною договору щодо аналогічних товарів;
- г) на основі відтвореної вартості?

18. Для забезпечення ідентифікації товарів, що реімпортуються, може застосовуватися:

- а) аваль;
- б) маркування;
- в) декларація з податку на прибуток підприємств.

19. Рішення про видачу дозволу на провадження діяльності з відкриття та експлуатації вільної митної зони видається протягом ... робочих днів після подання заяви:

- а) 30;
- б) 20;
- в) 25.

20. Який з наведених товарів не може бути поміщений у режим митного складу:

- а) автомобіль;
- б) телевізор;
- в) хохуля?

Завдання 2 (евристичне) – 8 балів.

Підприємство у квітні 2025 року здійснило реалізацію:

280 000 пляшок шампанського (об'єм пляшки – 0,75 л);

250 000 пляшок коньяку міцністю 40 % (об'єм пляшки – 0,5 л).

Задекларована сума податкових зобов'язань підприємства склала 25 654,12 грн. Перевірити правильність розрахунку суми акцизного податку.

Завдання 3 (діагностичне) – 6 балів.

Підприємство відвантажило товар до Туреччини 10 січня 2025 року. Митна вартість товару на дату відвантаження склала 19 000 євро. Оплату від компанії з Туреччини було отримано 16 серпня 2025 року. Обчислити суму ЗЕД-пені за порушення строків розрахунків у ЗЕД.

Завдання 4 (діагностичне) – 6 балів.

Контролюючий орган під час податкової перевірки виявив заниження податкових зобов'язань у податковій декларації за січень 2025 року. Розрахувати суму пені, якщо платник податку сплатив суму штрафних санкцій 21 липня 2025 року.

Затверджено на засіданні кафедри міжнародної торгівлі, митної справи та фінансових технологій протокол № ____ від «__» _____ 20__ р.

Екзаменатор

к.е.н., доц. Найденко О. Є.

Зав. кафедрою

д.е.н., проф. Тищенко В. Ф.

Критерії оцінювання

Підсумкові бали за екзамен складаються із суми балів за виконання всіх завдань, що округлені до цілого числа за правилами математики.

Алгоритм вирішення кожного завдання включає окремі етапи, які відрізняються за складністю, трудомісткістю та значенням для розв'язання завдання. Тому окремі завдання та етапи їх розв'язання оцінюються відокремлено один від одного таким чином:

Завдання 1 (тестове). (20 балів)

За кожну правильну відповідь на тестове запитання – 1 бал.

Завдання 2 (евристичне) (8 балів)

2 – обґрунтування ставок акцизного податку;

6 – розрахунок вірної суми акцизного податку за результатами перевірки;

Завдання 3 (діагностичне) (6 балів)

2 – обґрунтування кількості календарних днів прострочення строків розрахунку у ЗЕД;

1 – правильність застосування облікової ставки НБУ;

1 – правильність застосування курсу НБУ щодо іноземних валют;

2 – правильність розрахунку ЗЕД-пені;

Завдання 4 (діагностичне) (6 балів)

2 – обґрунтування кількості календарних днів прострочення строків розрахунку за податковою декларацією;

1 – правильність застосування облікової ставки НБУ;

3 – правильність розрахунку суми пені за порушення строків сплати податкових зобов'язань.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Тищенко В. Ф. Основи зовнішньоекономічної діяльності та митної справи [Електронний ресурс]: навч. посіб. / В. Ф. Тищенко, В. М. Остапенко. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2022. – 193 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/28182>

2. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Голос України. – 2010. – № 229–230. – С. 1–56.

3. Митний кодекс України від 13.03.2012 року № 4495 –VI // Голос України. – 2012. – № 73-74. – С. 1 – 95.

Додаткова

4. Дрофіч О. Ю. Адміністративне оскарження рішень, дій та бездіяльності митних органів: проблеми та перспективи/ О. Ю. Дрофіч // Науковий вісник Ужгородського університету: серія: Право / голов. ред. Ю. М. Бисага – Ужгород, 2023. –Т.2. Вип. 76. – С. 46-52

5. Ізмайлов Я. О., Єгорова І. Г., Барицький Р. О. Цифровізація та глобалізація системи адміністрування податків як драйвер інноваційного розвитку. Бізнес Інформ. 2024. – №7. – С. 363–370.

6. Найденко О. Є. Роль митних платежів в митній політиці України / О. Є. Найденко, Д. В. Тихомирова // Інфраструктура ринку. – 2021. – № 60. – С. 180-

185. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27667>

7. Найденко О. Є. Місце митних платежів в системі оподаткування / О. Є. Найденко // Наукові перспективи. (Серія «Державне управління», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Медицина», Серія «Педагогіка», Серія «Психологія»). – 2024. – № 9(51). – С. 692-706. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/34595>

8. Найденко О. Є. Митний контроль нарахування та сплати акцизного податку / О. Є. Найденко // Реформування економіки та фінансової системи країни: глобальні та локальні аспекти : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 5-6 лют. 2021 р. : тези допов. – Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2021. – С. 130 – 134. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/26247>

9. Найденко О. Є. Митні режими експорту та імпорту: регулюючий аспект та податкові наслідки [Електронний ресурс] / О. Є. Найденко, К. І. Гунько // Економіка та суспільство. – 2022. – № 46. – Режим доступу : <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/29007>

10. Павлютін Ю.М. Цифровізація системи податкового адміністрування: національний та іноземний досвід. Правова позиція. 2023. № – 3(40). – С. 145-148.

11. Сочка К., Палінчак М. Митні платежі як фіскальний інструмент держави: тенденції та виклики поточного періоду. // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2023. – Випуск 48. – С. 65-72.

12. Тищенко В. Ф. Реалізація методів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в митній справі / В. Ф. Тищенко, О. Є. Найденко, В. М. Остапенко // Економіка та суспільство. – 2022. – № 35. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.repository.hneu.edu.ua/handle/123456789/27668>

13. Luo, H., Zhou, P., Wang, Q. (2023). Research on M-Commerce Tax Collection and Administration Under Digital Economy. In: Zaphiris, P., *et al.* HCI International 2023 – Late Breaking Papers. HCII 2023. Lecture Notes in Computer Science, vol 14060. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-48060-7_35

14. Svetlozarova Nikolova, B. Strengthening the Integrity of the Tax Administration and Increasing Tax Morale. In: Tax Audit and Taxation in the Paradigm of Sustainable Development. 2023. Contributions to Management Science. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-32126-9_8

Інформаційні ресурси

15. Офіційний сайт Державної митної служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://customs.gov.ua/>

16. Офіційний сайт Державної податкової служби України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://tax.gov.ua/>

17. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С.Кузнеця навчальної дисципліни «Адміністрування митних та податкових платежів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=10247>